

HELSINGBORG

Årsrapport 2024

Överförmyndarnämnden

Stadsrevisionen

Årsrapport överförmyndarnämnden 2024

Framtagen av Stadsrevisionen i Helsingborgs stad

Datum: 2025-03-24

Diarienummer: 24/2024

Kontakt: stadsrevisionen@helsingborg.se

Omslagsfoto: Anna Alexander Olsson

Innehåll

Samlad bedömning	4
Verksamhet och ekonomi.....	4
Styrning och intern kontroll.....	4
Inledning	5
Syfte och revisionsfrågor, avgränsning	5
Revisionskriterier	6
Metoder	6
Resultat av granskningen.....	7
Verksamhet och ekonomi.....	7
Uppdrag, inriktning och mål.....	7
Rapportering och uppföljning.....	7
Övrig genomförd granskning	9
Bedömning.....	9
Styrning och intern kontroll.....	10
Riskanalys och intern kontrollplan	10
Rapportering och uppföljning.....	10
Övrig genomförd granskning	10
Bedömning.....	11

Samlad bedömning

De förtroendevalda revisorerna i grupp 1 har i sin revisionsplan 2024 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av överförmyndarnämnden. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av nämnden 2024.

Verksamhet och ekonomi

Vår samlade bedömning är att överförmyndarnämnden i allt väsentligt bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden, enligt stadens anvisningar, analyserat sitt uppdrag och inriktning och därtill genomfört uppdraget med tillgängliga resurser. Vidare grundar vi vår bedömning på att nämnden konsekvent arbetar med sin inriktning om stärkt digitalisering och kan redovisa en förflyttning utifrån föregående år.

Styrning och intern kontroll

Vår samlade bedömning är att överförmyndarnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden har en genomarbetad process för uppföljning av intern kontroll och ett väl etablerat riskhanteringsarbete i enlighet med stadens reglemente. Förbättrande åtgärder har gjorts under året för att stärka nämndens processer vad gäller arbetet med barnkonvention och hantering av förtroendekänsliga poster, vilket är positivt. Vi noterar att nämnden under året ökat sin delaktighet i framtagandet av riskanalys för 2025, vilket är i enlighet med vår tidigare rekommendation.

Inledning

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom styrelse och nämnder är tillräcklig.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ska bedriva verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag, beslut och riktlinjer samt lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Därtill ska styrelse, nämnder och beredningar tillse att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner samt en struktur och organisation för arbetet.

För att fullgöra uppdraget bör system och rutiner för ledning, uppföljning, kontroll och rapportering av verksamheten finnas. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Den grundläggande granskningen genomförs årligen och omfattar en granskning av måloppfyllelse samt granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen utgör en grund för de bedömningar och uttalande som revisorerna avger i revisionsberättelsen.

Granskningen utförs av revisionskontoret på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 1. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2024.

Syfte och revisionsfrågor, avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

Granskningen syftar också till att genom strukturerade dialogmöten med nämndens presidium, lyfta fram nämndledamöternas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden.

Den grundläggande granskningen omfattar följande revisionsfrågor;

- Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för att uppnå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi?
- Säkerställer nämnden att styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig?

Utöver ovan har särskild granskning genomförts inom ramen för den grundläggande granskningen. För 2024 avser det följande område:

- Redogörelse över nämndens arbete med innovation i enlighet med stadens inriktning.
- Representation

Granskningen avser överförmyndarnämnden.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för den grundläggande granskningen utgörs av:

- Kommunallagens 6 kap § 1 och § 6,
- Nämndens reglemente,
- Relevanta styrdokument och fullmäktiges mål och beslut som berör överförmyndarnämnden.

Metoder

Granskningen har skett genom dokumentstudier av plan för mål och ekonomi, verksamhetsplaner, internbudget, dokumenterad riskanalys, plan för uppföljning av intern kontroll, årsresultat av uppföljning av intern kontroll, uppföljningar av ekonomi och verksamhet (ekonomirapporter, delårsrapport, årsredovisning), samt protokoll och underliggande handlingar.

Granskningen har även innefattat intervjuer med tjänstepersoner med särskilt ansvar för förvaltningens processer som rör mål, intern kontroll och ekonomi.

Dialogmöte har genomförts med nämndens presidium under hösten 2024.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Resultat av granskningen

Nedan redovisas resultat utifrån revisionsfrågorna som berör området verksamhet och ekonomi samt styrning och intern kontroll.

Verksamhet och ekonomi

Uppdrag, inriktning och mål

Nämnden ska följa stadens inriktningar för att Helsingborg ska;

- öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd,
- upplevas tryggt och vara säkert,
- ha en hög sysselsättning där fler kommer i arbete och
- vara en stad med hög livskvalitet som siktar på klimatneutralitet 2030.

Överförmyndarnämndens **uppdrag** är att hjälpa invånare i behov av god man eller förvaltare.

Nämndens **inriktning** är att digitalisera gode mäns och förvaltares ekonomiska redovisning för att skapa en mer rättssäker och effektiv hantering.

Överförmyndarnämnden har inga mål uppsatta av kommunfullmäktige, nämndens utvecklande arbete drivs av inriktningen.

Kommunfullmäktige har inte tilldelat överförmyndarnämnden några särskilda uppdrag för 2024.

Ekonomiska mål

Överförmyndarnämnden har tilldelats 22,5 miljoner kronor i budget för året. I årsbokslutet redovisar nämnden ett positivt resultat på 308 tkr, vilket framför allt förklaras av att överförmyndarenheten under större delen av året haft en tillförordnad chef ur den egna organisationen. Det noteras också att nämndens kostnader för arvodering av ställföreträdare har ökat på grund av indexuppräknings. Något särskilt investeringsbehov har inte anmälts.

Rapportering och uppföljning

Nämnden har i sitt årsbokslut analyserat årets verksamhet utifrån nämndens inriktning.

Överförmyndarnämnden har ett tydligt fokus på digital utveckling av verksamheten i sin inriktning. Nämnden och överförmyndarenheten har återkommande behandlat utvecklingen vid årets sammanträden enligt protokoll. Vid nämndens dialogmöte med stadsrevisionen den 8 november 2024 uppges att nämnden betraktar inriktningen som uppnådd utifrån vad som bedömts är möjligt sett till lagkrav och till att ställföreträdare har en frihet att välja sitt arbetssätt.

Nämnden informerar också vid dialogmötet om att inriktningen för 2025 kommer revideras. Det blir ett fortsatt fokus på digitalisering som kommer att omfatta en bredare del av verksamheten. Vid sammanträde i maj 2024 redovisades två prioriterade utvecklingsområden avseende digitaliseringsarbetet och det går att utläsa ur protokoll att tekniska förbättringar för digital administration har införts under året.¹

Det är avgörande för nämndens verksamhet att kunna rekrytera och bibehålla ställföreträdare för uppdragen. Nämnden har under året fortsatt utveckla sin kommunikation baserat på den rekryteringskampanj som lanserades i december 2022. Den senaste omgången av kampanjen genomfördes i september 2024. Kampanjen har fått mycket uppmärksamhet och fick utmärkelsen "Bästa påverkanskommunikation" inom Stora kommunikationspriset 2024.

Överförmyndarenheten betonar att det inte finns exakta uppgifter på hur många intresseanmälningar som kommer sig av kampanjen specifikt. Det kan finnas flera bakomliggande orsaker som gör att personer väljer att lämna in en intresseanmälan att bli ställföreträdare. Under perioden som kampanjen pågått har det dock skett en ökning av intresseanmälningarna jämfört med innan kampanjen.² Överförmyndarenheten betonar också att en intresseanmälan inte per automatik leder till en ny ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden har även infört mentorskap bland ställföreträdarna. Ett tiotal mentorer har hittills blivit certifierade som mentorer åt andra ställföreträdare. Under 2024 har beslut fattats om att ingå ett ideellt offentligt partnerskap (IOP) med GMF Helsingborg (ideell förening för God Man och Förvaltare) för att kunna tillhandahålla en jourtjänst vissa tider kvällar och helger för ställföreträdare.³

Nämnden får redovisning utifrån den ekonomiska uppföljningen tre gånger om året, vid tertial 1, tertial 2 och vid årsbokslut.

Överförmyndarnämnden har inte sett behov av särskilda åtgärder med hänsyn till budgetläget utöver ordinarie beslut. Vid delårsbokslut för augusti bedömde nämnden att nå ett nollresultat på helåret.

¹ Överförmyndarnämnden den 16 maj 2024, § 46.

² <https://helsingborg.se/nyheter/helsingborgs-stad-vinner-stora-kommunikationspriset>

³ Överförmyndarnämnden den 20 november 2024, § 122.

Övrig genomförd granskning

Redogörelse över nämndens arbete med innovation

Helsingborgs stad har en inriktning som innebär att staden ska öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd.

Stadsrevisionen har inom ramen för årets grundläggande granskning följt upp nämndernas arbete med innovation. Överförmyndarnämnden uppger i dialogmöte att innovationsarbetet inte behandlats som en fristående fråga i årets verksamhet utan är tätt knutet till staden inriktning om digitalisering av verksamheten.

Nämnden påtar också att verksamheten är tydligt lagstyrd och därtill innefattar hantering av stora mängder sekretesskyddade uppgifter, vilket kan ha en begränsande inverkan på vad som kan testas i form av idéer och initiativ.

I dialogmötet med stadsrevisionen betonar dock nämnden att den vill ha en utvecklad beredskap för innovativa idéer i syfte att utveckla verksamheten och att det bör ingå som en del av nämndens budgetprocess.

Länsstyrelsens tillsyn

Länsstyrelsen Skånes Inspektionsprotokoll från den 27 februari 2025 visar att det generellt är god ordning i akterna och att akterna är överskådliga och välskötta.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att överförmyndarnämnden i **allt väsentligt** bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredställande verksamhet.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden genomfört uppdraget med tillgängliga resurser. Vidare grundar vi vår bedömning på att nämnden konsekvent arbetar med sin inriktning och kan redovisa en förflyttning utifrån densamma. Systemstödet har byggts ut och nämnden har erbjudit ställföreträdarna stöd och utbildning i digitala verktyg. Nämnden har även ökat digitaliseringen inom den egna överförmyndarenheten, där prioriterade utvecklingsområden avseende digitaliseringsarbetet är beslutade och flera funktioner för digital administration har införts under året.

Styrning och intern kontroll

Risikanalys och intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska upprätta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Överförmyndarnämnden antog intern kontrollplan för 2024 i november 2023.⁴ Förarbetet med risikanalysen har utförts av överförmyndarenheten. Nämndens presidium har dock uppgivit i dialogmöte med stadsrevisionen att nämnden framöver ska öka sin delaktighet i arbetet med den årliga risikanalysen. Detta påvisas i några av nämndens protokoll från 2024 där nämnden varit aktiv i beredning av risikanalys inför plan för intern kontroll 2025.

Rapportering och uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras skriftligen till nämnden minst en gång per år. Vi noterar att uppföljning av intern kontrollplan 2024 redovisades för nämnden i februari 2025.⁵

I intern kontrollplan för 2024 ingår fyra kontrollpunkter för uppföljning. Resultatet visar på avvikelser främst avseende verksamhetens planering och beredskap inför allvarliga händelser såsom kris, hot och brand. Identifierade brister är att rutiner inte är tillräckligt kända av personalen eller i vissa fall inte finns dokumenterade. Nämnden har beslutat om åtgärder som ska genomföras och följas upp under 2025.

Utifrån resultatet i 2023 års interna kontroll konstaterade nämnden vid uppföljningen att åtgärder i form av utbildande insatser behövdes för att stärka kunskapen om barnkonventionen och barns rättigheter vid handläggning av ärenden. Av årets protokoll framgår att både nämnden och överförmyndarenheten deltagit i fortbildande aktiviteter under 2024.

Övrig genomförd granskning

Nämndens hantering av representation

Inom ramen för den grundläggande granskningen 2023 genomförde stadsrevisionen en kontroll av nämndens hantering av förtroendekänsliga poster inom representation, kurser och konferenser i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig.

⁴ Överförmyndarnämnden den 15 november 2023, § 114.

⁵ Överförmyndarnämnden den 13 februari 2025, § 20.

Avvikelserna visade genomgående bristande dokumentation samt att beslutsattest gjordes även vid eget deltagande. Dess avvikelser kommunicerades till nämnden i årsrapport 2023.

Inom ramen för den grundläggande granskningen har vi genomfört en uppföljning av förtroendekänsliga poster genom tagning av stickprov på 11 fakturor av totalt 28 avseende tre konton (extern representation, personalsociala aktiviteter samt kurser och konferenser). Utgångspunkten i granskningen har varit stadens riktlinjer och rutiner för representation samt den vägledning staden anger på intranätet.

Uppföljningen visar ett resultat utan avvikelser.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att överförmyndarnämnden i **allt väsentligt** har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll och att arbetet med intern kontroll utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning av verksamheten. Nämnden har inte varit delaktig i riskanalys till 2024 års intern kontrollplan. Dock har nämnden under året deltagit i processen för framtagande av riskanalys inför 2025 års plan och har alltså ökat sin delaktighet i arbetet, vilket är positivt och i enlighet med vår tidigare rekommendation.

Vi ser även positivt på att nämnden deltagit i de åtgärder som genomförts för att stärka de processer som tidigare visat avvikelser, specifikt avseende implementering av Barnkonventionen.

Genomförd uppföljning av nämndens hantering av förtroendekänsliga poster visar att förbättrande åtgärder vidtagits vad gäller dokumentation och korrekt beslutsattest.